

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

ĐỖ VĂN CHIẾN

ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN
CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA
CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN
Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ

NGÀNH: LÝ LUẬN VÀ LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT

Mã số: 9380106

HÀ NỘI - 2024

**Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Người hướng dẫn khoa học: PGS,TS. Tào Thị Quyên

Phản biện 1:

.....

Phản biện 2:

.....

Phản biện 3:

.....

**Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp Học viện
hợp tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
vào hồi giờ..... ngày..... tháng..... năm 20...**

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc Gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Quan điểm, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam về hoàn thiện hệ thống pháp luật đáp ứng yêu cầu xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa là nhất quán. Nhiều văn bản pháp luật được Nhà nước ban hành và tổ chức thực hiện để đáp ứng yêu cầu quản lý xã hội bằng pháp luật, giữ vững ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và phục vụ đắc lực cho công cuộc đổi mới toàn diện đất nước. Tuy nhiên, quá trình tổ chức thực hiện pháp luật còn bộc lộ nhiều hạn chế: “tình trạng vi phạm pháp luật, tình trạng né tránh pháp luật, lợi dụng pháp luật đang diễn ra khá phổ biến cả trong xã hội lẫn trong cơ quan nhà nước, thậm chí trong cả các cơ quan bảo vệ pháp luật. Việc thực hiện pháp luật không nghiêm đã khiến lòng tin của nhân dân đối với tính thượng tôn pháp luật, đối với hệ thống cơ quan nhà nước, nhất là cơ quan quản lý hành chính và cơ quan tư pháp suy giảm nghiêm trọng”. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng cộng sản Việt Nam nêu rõ những nguyên nhân chủ yếu của hạn chế, yếu kém trong thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội thời gian qua là “Công tác chỉ đạo, điều hành một số mặt còn lúng túng, chưa quyết liệt”. Trong đó, có lĩnh vực áp dụng pháp luật trong điều tra hình sự. Vì vậy, yêu cầu đặt ra là cần làm rõ cơ sở lý luận áp dụng pháp luật trong điều tra lĩnh vực chuyên sâu nhất định, để tạo tiền, cơ sở cho các hoạt động thực tiễn trong từng lĩnh vực cụ thể, trong đó có lĩnh vực áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án (ĐTVA) có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện.

Áp dụng pháp luật (ADPL) trong điều tra vụ án hình sự của Cơ quan Cảnh sát điều tra (CSĐT) luôn gắn liền, chặt chẽ với nhiệm vụ phòng ngừa, phát hiện, điều tra các vụ án hình sự. Đây là hoạt động phổ biến và có ý nghĩa quan trọng trong việc thu thập chứng cứ, bảo vệ người bị hại, bảo đảm quyền của bị can, ngăn chặn tội phạm. Việc áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát

điều tra có những yêu cầu đặc thù nhất định. Cụ thể, phải đảm bảo tính nhân văn, thống nhất, toàn vẹn và tôn trọng quyền người dưới 18 tuổi, không xâm phạm đến sự phát triển bình thường của người dưới 18 tuổi. Vì vậy, nghiên cứu lý luận và thực trạng áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi là rất cần thiết.

Trong thời gian qua, hoạt động áp dụng pháp luật của Cơ quan Cảnh sát điều tra nói chung và Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc nói riêng đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận, góp phần quan trọng vào công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn một số hạn chế, bất cập và để khắc phục những hạn chế, bất cập nêu trên, cần thiết phải có công trình nghiên cứu một cách toàn diện, có hệ thống cả về lý luận và thực tiễn áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện trên toàn quốc nói chung và ở vùng Tây Bắc, Việt Nam nói riêng. Nghiên cứu này sẽ giúp đưa ra những giải pháp mới, giải quyết được một cách căn bản những hạn chế, vướng mắc nảy sinh từ thực tiễn áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Với những lý do trên, Nghiên cứu sinh lựa chọn Đề tài ***“Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam”*** làm luận án tiến sỹ chuyên ngành Lý luận và lịch sử Nhà nước và pháp luật.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận án là lý luận và thực tiễn ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

2.2. Phạm vi nghiên cứu

Về không gian: Luận án triển khai nghiên cứu trên phạm vi tất cả các Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Về thời gian: Luận án nghiên cứu thực tiễn ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong khoảng thời gian 10 năm (từ năm 2014 đến hết năm 2023).

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở phân tích lý luận, đánh giá thực trạng ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam thời gian qua, luận án luận giải các quan điểm và đề xuất giải pháp bảo đảm ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong thời gian tới.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Thứ nhất, tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

Thứ hai, phân tích cơ sở lý luận ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

Thứ ba, đánh giá thực trạng ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam, làm rõ kết quả, hạn chế và nguyên nhân của kết quả, hạn chế đó.

Thứ tư, luận giải các quan điểm, đề xuất giải pháp khoa học nhằm nâng cao chất lượng ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong thời gian tới.

4. Cách tiếp cận, phương pháp nghiên cứu

4.1. Cách tiếp cận

Đề tài “*Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam*” tiếp cận dựa trên các phương pháp như:

Phương pháp tiếp cận hệ thống để nghiên cứu, phân tích, đánh giá hoạt động ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện trong tổng thể những yếu tố có liên quan tác động qua lại

với nhau tạo ra một chỉnh thể thống nhất về lý luận và thực tiễn khi nghiên cứu khoa học hoạt động ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Phương pháp tiếp cận dưới góc độ lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật kết hợp liên ngành, đa ngành, chủ yếu được sử dụng làm rõ các vấn đề đặt ra trong quá trình nghiên cứu nội dung đề tài. Đặc biệt làm rõ các vấn đề mang tính chất chuyên sâu của đề tài như làm rõ khái niệm, đặc điểm, vai trò, nội dung áp dụng pháp luật, các giai đoạn và điều kiện bảo đảm ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

Tiếp cận đa ngành đòi hỏi việc nghiên cứu không chỉ dựa trên một ngành khoa học xã hội cụ thể mà phải kết hợp với nhiều ngành khoa học xã hội khác. Điều này giúp cho việc nghiên cứu có được cái nhìn toàn diện, sâu sắc hơn về vấn đề đang được nghiên cứu. Tiếp cận lịch sử đòi hỏi việc nghiên cứu phải đặt trong bối cảnh lịch sử cụ thể. Điều này giúp cho việc nghiên cứu có thể hiểu được bản chất, nguyên nhân, diễn biến của vấn đề đang được nghiên cứu. Trong luận án tác giả sử dụng cả hai phương pháp tiếp cận này sẽ giúp cho việc nghiên cứu có được kết quả chính xác và thuyết phục hơn.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, luận án sử dụng kết hợp các phương pháp khảo sát, hệ thống, quy nạp, diễn dịch, phân tích, tổng hợp, thống kê, lịch sử, so sánh pháp luật, lôgic pháp lý, điều tra xã hội học, tổng kết thực tiễn, xin ý kiến chuyên gia, nghiên cứu điển hình và phương pháp phân tích thuần túy quy phạm để nghiên cứu, tham khảo các công trình nghiên cứu ở trong nước và nước ngoài, khai thác thông tin tư liệu để chứng minh cho các luận điểm mà luận án đã đề cập.

Phương pháp hệ thống, quy nạp, diễn dịch, phân tích, so sánh, tổng hợp được sử dụng ở chương 1 và chương 2 của luận án để làm rõ những

luận điểm của tác giả làm cơ sở cho việc chứng minh bằng thực tiễn ở chương 3 và đề xuất giải pháp khoa học nhằm nâng cao chất lượng ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện vùng Tây Bắc, Việt Nam ở chương 4.

Phương pháp khảo sát, thống kê và so sánh, phân tích được sử dụng ở chương 3 của luận án để thống kê, phân tích dữ liệu, số liệu và các báo cáo thu thập được của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở từng thời điểm, từ đó khái quát hóa, chính xác hóa và tổng hợp rút ra ưu điểm cần phát huy và khuyết điểm, hạn chế, thiếu sót cùng nguyên nhân để khắc phục.

Phương pháp nghiên cứu điển hình được sử dụng để nghiên cứu, phân tích những ưu điểm và thiếu sót, tồn tại trong hoạt động ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam, được sử dụng ở chương 3 luận án. Ngoài ra, luận án còn sử dụng phương pháp trao đổi tọa đàm với lãnh đạo chỉ huy, người trực tiếp tiến hành ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam như Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT, Điều tra viên, Cán bộ điều tra và các nhà khoa học, các cán bộ giảng dạy có nhiều uy tín và kinh nghiệm để lập luận cho quan điểm của mình.

5. Đóng góp mới về khoa học của đề tài

- *Thứ nhất*, luận án nhận diện, làm sáng tỏ về mặt lý luận khái niệm, đặc điểm, vai trò, nội dung, các giai đoạn và các điều kiện bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện.

- *Thứ hai*, luận án nghiên cứu, phân tích, đánh giá một cách có hệ thống áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong 10 năm (từ năm 2014 đến năm 2023), chỉ ra những yếu tố ảnh hưởng tích cực và tiêu cực, kết quả đạt được, nguyên nhân kết quả đạt được, những tồn tại hạn chế và nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế.

- *Thứ ba*, luận án xác định các quan điểm định hướng tiếp tục áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam. Qua đó đưa ra nhóm giải pháp chung và nhóm giải pháp cụ thể bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài

6.1. Ý nghĩa lý luận

Luận án hệ thống các vấn đề lý luận, góp phần bổ sung vào lý luận về ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở Việt Nam hiện nay.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Luận án, phân tích đánh giá quá trình thực tiễn ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong thời gian quan, làm rõ những mặt hạn chế, khiếm khuyết của hoạt động này, đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật nhằm nâng cao chất lượng đối với việc ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Kết quả nghiên cứu của luận án là tài liệu tham khảo, cung cấp các luận cứ khoa học để các cơ quan liên quan có cơ sở đưa ra các chính sách, giải pháp, xây dựng hoàn thiện pháp luật, các hướng dẫn chỉ đạo nghiệp vụ, phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng nhận thức và nghiệp vụ cho đội ngũ Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT, Điều tra viên, Cán bộ điều tra trong hoạt động thực tiễn.

7. Kết cấu nghiên cứu của Luận án

Khi thực hiện luận án, tác giả dự kiến triển khai những nội dung nghiên cứu cơ bản như sau: Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung luận án được kết cấu làm 4 chương, 10 tiết cụ thể như sau:

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU TRONG NƯỚC

Luận án đã tổng quan các nhóm công trình nghiên cứu trong nước có liên quan đến vấn đề điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi và áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án hình sự có bị can là người dưới 18 tuổi. Các nhóm công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.2. TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU Ở NƯỚC NGOÀI

Luận án đã tổng quan các nhóm công trình nghiên cứu nước ngoài có liên quan đến vấn đề vấn đề điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi và áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án hình sự có bị can là người dưới 18 tuổi. Các nhóm công trình nghiên cứu dưới dạng đề tài khoa học; sách chuyên khảo, tham khảo; luận án tiến sĩ; bài báo khoa học có liên quan đến đề tài luận án, có đóng góp lớn về mặt khoa học.

1.3. NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐỀ TÀI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TIẾP TỤC NGHIÊN CỨU, GIẢ THUYẾT NGHIÊN CỨU VÀ CÂU HỎI NGHIÊN CỨU CỦA LUẬN ÁN

1.3.1. Nhận xét, đánh giá về tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Từ nội dung tổng quan các công trình khoa học đã nghiên cứu, nghiên cứu sinh xác định những khoảng trống liên quan đến đề tài chưa được nghiên cứu:

Một là, những vấn đề về lý luận: hầu hết các công trình chưa đề cập đến cơ sở lý luận ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện một cách có hệ thống, nếu có chỉ là mang tính giới thiệu khía cạnh mà chưa có cách tiếp cận tổng thể, cụ thể. Các nội dung cơ sở lý luận về ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện chưa được đề cập hoặc có đề cập ở khía cạnh nào đó nhưng chưa được làm rõ. Những vấn đề cơ sở lý luận về ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện chưa được so sánh, phân tích với thực tiễn một cách sâu sắc, chưa đề cập đến những quy định mới của pháp luật khi tổ chức ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện. Phần lớn các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài được công bố dưới hình thức bài viết, luận văn chuyên ngành luật hoặc tham luận trong Hội nghị, Hội thảo trong và ngoài nước, nên chưa giải quyết được một cách thỏa đáng các vấn đề lý luận, pháp luật, thực tiễn liên quan đến hoạt động tổ chức ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi ở cấp độ tiến sĩ.

Hai là, những vấn đề về thực tiễn: các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước đều chưa phân tích, làm rõ thực tiễn ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam, chưa chỉ ra được những khó khăn, vướng mắc, bất cập về các quy định của pháp luật hình sự, pháp luật TTHS và Luật Tổ chức điều tra hình sự khi tiến hành ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi. Một số công trình chỉ ra được một hoặc một vài bất cập của luật thực định và chưa phân tích sâu, cụ thể hơn các bất cập đó; chưa lý giải và đề xuất, kiến nghị hoàn thiện một cách cơ bản những giải pháp cụ thể và toàn diện

nhằm bảo đảm ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi một cách có khả thi trong thực tiễn.

Ba là, những vấn đề về giải pháp: một số công trình trong và ngoài nước đã đề cập đến hệ thống các giải pháp nhưng mới chỉ dừng lại ở hệ thống giải pháp về điều tra, về hoàn thiện pháp luật hay giải pháp vẫn còn mang tính chất chung chung về ADPL trong ĐTVA, chưa có tính tổng hợp hệ thống khái quát cao hoặc là giải pháp cụ thể cho vùng Tây Bắc, Việt Nam.

1.3.2. Những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu trong luận án

Luận án tiếp tục làm rõ những vấn đề lý luận như khái niệm, đặc điểm, vai trò áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện; nội dung áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện; Các giai đoạn, điều kiện bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện, nghiên cứu áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra một số nước trên thế giới và giá trị tham khảo cho Việt Nam.

Luận án cần nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng và thực trạng áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra ở vùng Tây Bắc, Việt Nam, đánh giá, làm rõ được kết quả đã đạt được, nguyên nhân của kết quả đó và chỉ ra những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân của hạn chế, yếu kém của hoạt động áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra ở vùng Tây Bắc, Việt Nam. Kết quả của việc nghiên cứu là cơ sở thực tiễn cho việc đề xuất các quan điểm và giải pháp bảo đảm áp dụng

pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Luận án cần nghiên cứu xác định các quan điểm và đề xuất những giải pháp cụ thể, khả thi bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

1.3.3. Giả thuyết nghiên cứu và câu hỏi nghiên cứu của luận án

Trên cơ sở nghiên cứu luận án, nghiên cứu sinh làm rõ các giả thuyết sau:

Giả thuyết 1: Cơ sở lý luận về áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện là một trong những nội dung cơ bản, then chốt để Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án hình sự nói chung và áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án hình sự có bị can là người dưới 18 tuổi nói riêng.

Dự kiến kết quả nghiên cứu: luận án là rõ khái niệm, đặc điểm, vai trò, nội dung, các giai đoạn và các điều kiện áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện.

Giả thuyết 2: bên cạnh những ưu điểm là cơ bản, việc đánh giá các yếu tố ảnh hưởng và thực trạng áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam đã bộc lộ một số hạn chế, bất cập.

Dự kiến kết quả nghiên cứu: luận án đưa ra những phân tích, đánh giá những ảnh hưởng tích cực và những ảnh hưởng tiêu cực cũng như những ưu điểm, hạn chế, bất cập đối với hoạt động áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều

tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam. Qua đó, chỉ ra nguyên nhân của những kết quả đã đạt được và nguyên nhân của những hạn chế, bất cập.

Giả thuyết 3: trong bối cảnh hiện nay, việc nghiên cứu, nắm vững các quan điểm và thực hiện đồng bộ hệ thống các giải pháp là điều kiện tiên quyết bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong thời gian tới.

Dự kiến kết quả nghiên cứu: luận án phân tích làm rõ quan điểm của Đảng, Đảng ủy Công an trung ương về bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi. Trên quan điểm đó và thực trạng áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam nghiên cứu sinh đề xuất hệ thống giải pháp bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện nói chung và vùng Tây Bắc, Việt Nam nói riêng.

Với giả thuyết nghiên cứu nêu trên, luận án cần trả lời một số câu hỏi nghiên cứu sau:

1. Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện là gì và có đặc điểm, vai trò như thế nào? Nội dung áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện là gì? Quá trình áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện phải trải qua những giai đoạn nào? Các điều kiện bảo đảm cho hoạt động áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện bao gồm những gì?

2. Các yếu tố ảnh hưởng và thực tiễn áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam đã đạt được những kết quả gì và nguyên nhân kết quả đã đạt được? Những hạn chế, bất cập và nguyên nhân của hạn chế, bất cập đó là gì?

3. Cần quán triệt các quan điểm nào và triển khai thực hiện hệ thống giải pháp gì để bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện trên toàn quốc nói chung và vùng Tây Bắc, Việt Nam nói riêng?

Chương 2

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN

2.1. KHÁI NIỆM, ĐẶC ĐIỂM, VAI TRÒ ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN

2.1.1. Khái niệm vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi và áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

2.1.1.1. Khái niệm vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

Vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi là vụ án do cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng tiếp nhận, kiểm tra, xác minh nguồn tin về tội phạm, xác định hành vi nguy hiểm cho xã hội do người dưới 18 tuổi thực hiện được quy định trong Bộ luật hình sự và bị coi là tội phạm, trên cơ sở đó cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng ra quyết định khởi tố vụ án hình sự, khởi tố bị can làm cơ sở pháp lý cho các hoạt động tố tụng tiếp theo.

2.1.1.2. Khái niệm điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

Điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện là quá trình Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện tiến hành các hoạt động theo trình tự, thủ tục tổ tụng hình sự, có sự phối hợp, hỗ trợ chặt chẽ của các cơ quan hữu quan, phương tiện, biện pháp nhằm thu thập thông tin, tài liệu, chứng cứ để chứng minh làm rõ toàn bộ sự thật của vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi, phục vụ cho việc xử lý người phạm tội và giải quyết vụ án theo đúng quy định của pháp luật.

2.1.1.3. Khái niệm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện là một dạng hình thức thực hiện pháp luật, theo đó Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện căn cứ vào quy định của pháp luật ban hành quyết định cá biệt (văn bản hoặc hành vi tổ tụng cụ thể) làm phát sinh, thay đổi, chấm dứt quan hệ pháp luật tổ tụng hình sự trong giai đoạn điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện, bảo đảm xử lý nghiêm minh, đúng pháp luật, nhân văn, nhân đạo, đồng thời bảo vệ quyền con người, quyền và lợi ích hợp pháp của bị can là người dưới 18 tuổi.

2.1.2. Đặc điểm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

2.1.2.1. Đặc điểm chung về áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

Thứ nhất, ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện là hoạt động mang tính quyền lực nhà nước

Thứ hai, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện là hoạt động tiến hành theo trình tự, thủ tục chặt chẽ được quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật

Thứ ba, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện là hoạt động mang tính cá biệt

Thứ tư, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện là hoạt động đòi hỏi tính sáng tạo

2.1.2.2. Đặc điểm riêng về áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

Thứ nhất, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện là áp dụng đúng đắn đường lối, quan điểm của Đảng và Nhà nước về tính nhân đạo đối với bị can là người dưới 18 tuổi

Thứ hai, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện phải xác định đúng nguyên nhân, điều kiện, hoàn cảnh phạm tội của bị can là người dưới 18 tuổi.

Thứ ba, ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện đòi hỏi các chủ thể ADPL (Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT, Điều tra viên, Cán bộ điều tra) phải được đào tạo hoặc có kinh nghiệm, có hiểu biết cần thiết về tâm lý học, khoa học giáo dục đối với người dưới 18 tuổi.

Thứ tư, việc ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ngoài tuân thủ các quy định của Bộ luật hình sự còn phải tuân thủ các quy định tại Chương XXVIII của Bộ luật TTHS năm 2015.

Thứ năm, việc ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện chịu sự kiểm sát của Viện kiểm sát nhân

dân cấp huyện và sự phối hợp của các cơ quan hữu quan khác theo quy định của pháp luật

2.1.3. Vai trò của áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

Vai trò triển khai, thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước về hoạt động điều tra hình sự.

Vai trò xác định có hay không có hành vi phạm tội, xác định người thực hiện hành vi phạm tội, thu thập chứng cứ phục vụ cho việc giải quyết vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi.

Vai trò thực hiện chính sách nhân đạo đối với bị can là người dưới 18 tuổi.

Vai trò bảo đảm giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, giữ kỷ cương phép nước, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, của cơ quan, tổ chức, quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân công dân nói chung và của bị can là người dưới 18 tuổi nói riêng,

Vai trò nghiên cứu, xây dựng và hoàn thiện pháp luật liên quan đến ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

Vai trò thúc đẩy quá trình hợp tác và hội nhập quốc tế trong tình hình mới.

2.2. CÁC GIAI ĐOẠN, NỘI DUNG ÁP DỤNG PHÁP LUẬT VÀ CÁC ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN

2.2.1. Các giai đoạn áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Phân tích tình tiết khách quan, sự kiện pháp lý trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- Lựa chọn và phân tích quy định của pháp luật về điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- So sánh tình tiết vụ án với quy định pháp luật và quyết định áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- Ra văn bản tố tụng về điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Tổ chức thực hiện văn bản áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

2.2.2. Nội dung áp dụng pháp luật điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Áp dụng pháp luật bảo đảm quyền bào chữa của bị can là người dưới 18 tuổi

- Áp dụng pháp luật trong tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm do người dưới 18 tuổi gây ra

- Áp dụng pháp luật trong áp dụng khởi tố và áp dụng biện pháp ngăn chặn đối với vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- Áp dụng pháp luật trong áp dụng các biện pháp điều tra đối với vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- Áp dụng pháp luật trong đình chỉ điều tra hoặc kết thúc điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

2.2.3. Các điều kiện bảo đảm áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Điều kiện bảo đảm về chính trị

- Điều kiện bảo đảm về pháp lý

- Điều kiện bảo đảm về năng lực của Thủ trưởng, Phó Thủ trưởng Cơ quan điều tra, Điều tra viên và Cán bộ điều tra

- Điều kiện bảo đảm về cơ sở vật chất, trang thiết bị cho Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Điều kiện bảo đảm về quan hệ phối hợp trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

2.3. ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI Ở MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI VÀ GIÁ TRỊ THAM KHẢO CHO VIỆT NAM

2.3.1. Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của một số quốc gia trên thế giới

- Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi ở Hoa Kỳ

- Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi ở Liên bang Nga

- Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi ở Anh và xứ Wales

2.3.2. Một số giá trị tham khảo cho Việt Nam

Giá trị tham khảo trong xây dựng, hoàn thiện các văn bản pháp luật liên quan đến hoạt động ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi.

Giá trị tham khảo trong đào tạo, huấn luyện đội ngũ Điều tra viên, Cán bộ điều tra về tâm lý tội phạm người dưới 18 tuổi.

Giá trị tham khảo trong xây dựng tổ chức bộ máy Cơ quan CSĐT đủ mạnh, khách quan, có trách nhiệm cao khi ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi.

Giá trị tham khảo trong bảo đảm cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại và bảo đảm tiền lương, chế độ chính sách đối với đội ngũ Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan điều tra, Điều tra viên, Cán bộ điều tra làm công tác ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi.

Giá trị tham khảo trong tăng cường giám sát, kiểm tra hoạt động ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

Chương 3

YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ THỰC TRẠNG ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

3.1. YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

Áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện luôn có những đặc trưng, đặc điểm cơ bản, mang những dấu ấn khá đặc thù của mỗi khu vực, nó chịu sự tác động của nhiều nhân tố, cả bên trong và bên ngoài. Những yếu tố đó đã ảnh hưởng tích cực hoặc ảnh hưởng tiêu cực đến hoạt động áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam. Có thể kể đến một số yếu tố ảnh hưởng cụ thể là:

- Yếu tố về đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội
- Yếu tố về chất lượng của Bộ luật hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự và Luật tổ chức cơ quan điều tra hình sự
- Yếu tố về cơ cấu tổ chức và năng lực của Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan Cảnh sát điều tra, Điều tra viên và Cán bộ điều tra
- Yếu tố về quan hệ phối hợp giữa Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện và Viện kiểm sát cấp huyện

- Yếu tố ảnh hưởng khác về nguồn kinh phí, trang thiết bị khoa học, công nghệ, kỹ thuật

3.2. THỰC TRẠNG ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

3.2.1. Kết quả áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam và nguyên nhân

3.2.1.1. Kết quả

- Áp dụng pháp luật bảo đảm quyền bào chữa trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Áp dụng pháp luật trong tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm do người dưới 18 tuổi gây ra.

- Áp dụng pháp luật trong áp dụng khởi tố và áp dụng biện pháp ngăn chặn đối với vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi

- Áp dụng pháp luật trong áp dụng các biện pháp điều tra TTHS để chứng minh tội phạm và người phạm tội là người dưới 18 tuổi.

- Áp dụng pháp luật trong kết thúc ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi.

3.2.1.2. Nguyên nhân của kết quả

Thứ nhất, nguyên nhân khách quan.

Thứ hai, nguyên nhân chủ quan.

3.2.2. Hạn chế trong áp dụng pháp luật điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam và nguyên nhân

3.2.2.1. Những hạn chế

- Hạn chế khi ADPL trong tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm do người dưới 18 tuổi thực hiện.

- Hạn chế, thiếu sót khi ADPL trong khởi tố bị can là người dưới 18 tuổi và áp dụng biện pháp ngăn chặn.

- Hạn chế, thiếu sót khi ADPL trong áp dụng các biện pháp điều tra TTHS để chứng minh tội phạm và người phạm tội là người dưới 18 tuổi.

- Hạn chế, thiếu sót khi ADPL trong kết thúc ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi.

3.2.2.2. Nguyên nhân của hạn chế, thiếu sót

Thứ nhất, Pháp luật về ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi còn một số hạn chế, bất cập hoặc là khó thực hiện

Một là, quy định về tiêu chuẩn của người tiến hành tố tụng trong vụ án có người tham gia dưới 18 tuổi chưa thật sự rõ ràng và chưa thống nhất.

Hai là, sự không tương thích giữa quy định của Bộ luật TTHS năm 2015 với BLHS năm 2015 sửa đổi, bổ sung năm 2017.

Ba là, còn quy định gây khó khăn, vướng mắc trong việc thu thập thông tin, tài liệu, chứng cứ xác định “người cùng thực hiện tội phạm hoặc bị hại hoặc người có mặt tại nơi xảy ra tội phạm chính mắt nhìn thấy và xác nhận là đúng là người đã thực hiện tội phạm”.

Bốn là, còn một số hạn chế, vướng mắc trong việc xác định “dấu vết của tội phạm ở người hoặc tại chỗ ở hoặc nơi làm việc hoặc trên phương tiện của người bị nghi thực hiện tội phạm” được quy định tại điểm c khoản 1 Điều 110 Bộ luật TTHS năm 2015.

Thứ hai, Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Thủ trưởng, Phó thủ trưởng của một số Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc đối với hoạt động ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi chưa thật sự quyết liệt, sâu sát, hiệu quả chưa thật sự xứng tầm nhiệm vụ đặt ra.

Thứ ba, Do năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của một bộ phận nhỏ Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam còn bộc lộ một số hạn chế như chưa nhận thức đầy đủ và thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ của Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT cấp huyện đã được luật hóa. Năng lực vận dụng, cụ thể hóa và tổ chức thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật ở một số nhỏ Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Thứ tư, Nhận thức của người tố giác, tin báo về tội phạm và trình độ của cán bộ trực tiếp tiến hành tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm chưa đầy đủ và đúng đắn. Trình độ của cán bộ tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm khi tiến hành lựa chọn quy phạm pháp luật và so sánh đối chiếu những thông tin, tài liệu do người tố giác, báo tin cung cấp với những quy phạm pháp luật đã lựa chọn để quyết định tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm chưa đáp ứng yêu cầu.

Thứ năm, Cơ sở vật chất, phương tiện trang bị phục vụ cho hoạt động tổ chức thực hiện tiếp nhận tố giác tin báo về tội phạm như máy ghi âm, ghi hình của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam chưa được trang cấp đầy đủ. Việc tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm của những cơ quan, tổ chức không phải là Cơ quan CSĐT cấp huyện vùng Tây Bắc còn hạn chế, chất lượng thông tin, tài liệu thu thập được để phục vụ cho quá trình giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm chưa cao do cơ quan, tổ chức chưa được đào tạo chuyên sâu về tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm. Kinh phí phục vụ cho các hoạt động ADPL trong ĐTVÁ có bị can là người dưới 18 tuổi còn hạn chế.

Thứ sáu, Cơ chế phối hợp giữa Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam với các cơ quan, tổ chức hữu quan còn hạn chế.

Chương 4

QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

4.1. QUAN ĐIỂM BẢO ĐẢM ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

- Bảo đảm quán triệt các quan điểm, chủ trương của Đảng và Đảng ủy Công an trung ương về điều tra hình sự nói chung và điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi nói riêng

- Quan điểm phải bảo đảm tập trung thống nhất phục vụ nhiệm vụ chính trị, giữ gìn an ninh trật tự của đất nước nói chung và của vùng Tây Bắc nói riêng

- Quan điểm phải bảo đảm tối đa quyền con người của người dưới 18 tuổi trong áp dụng pháp luật tiến hành điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện

- Quan điểm phải bảo đảm đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không để lọt tội phạm và không làm oan người vô tội, góp phần giáo dục đấu tranh phòng chống tội phạm

- Quan điểm phải bảo đảm đáp ứng yêu cầu hội nhập của Việt Nam với các nước trong khu vực và trên thế giới

4.2. GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM ÁP DỤNG PHÁP LUẬT TRONG ĐIỀU TRA VỤ ÁN CÓ BỊ CAN LÀ NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI CỦA CƠ QUAN CẢNH SÁT ĐIỀU TRA CẤP HUYỆN Ở VÙNG TÂY BẮC, VIỆT NAM

4.2.1. Nhóm giải pháp chung

- Tiếp tục hoàn thiện pháp luật liên quan đến điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện.

- Tiếp tục đổi mới công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Thủ trưởng, Phó thủ trưởng Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện, bảo đảm gắn trách nhiệm của người đứng đầu với hiệu quả công tác áp dụng pháp luật trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi.

4.2.2. Nhóm giải pháp cụ thể

- Tiếp tục kiện toàn bộ máy Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam

- Tăng cường nhận thức, trình độ và biên chế cho chủ thể tiến hành tố tụng của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam

- Tiếp tục tăng cường nguồn kinh phí, trang thiết bị bảo đảm hoạt động điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam

- Tăng cường quan hệ phối hợp giữa Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện và các cơ quan tổ chức hữu quan trong điều tra vụ án có bị can là người dưới 18 tuổi ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

KẾT LUẬN

Luận án đã nghiên cứu một cách toàn diện và sâu sắc về ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam. Kết quả nghiên cứu của luận án đã đạt được những đóng góp quan trọng về mặt lý luận và thực tiễn, cụ thể như sau:

Về mặt lý luận: Luận án đã làm rõ cơ sở lý luận ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi, bao gồm khái niệm, đặc điểm, vai trò, nội dung, các giai đoạn và các điều kiện bảo đảm.

Về mặt thực tiễn: Luận án đã khảo sát, đánh giá các yếu tố ảnh hưởng và phân tích, làm rõ thực trạng ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam trong giai đoạn 10 năm, từ năm 2014 đến năm 2023. Từ đó, luận án đã chỉ rõ những kết quả đã đạt được, nguyên nhân của kết quả đạt được và những tồn tại, hạn chế cùng nguyên nhân của hạn chế cần khắc phục.

Về giải pháp: Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn, luận án đã đưa ra các quan điểm bảo đảm ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện và đề xuất nhóm giải pháp chung cùng nhóm giải pháp cụ thể nhằm bảo đảm ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện, áp dụng trên toàn quốc và ở vùng Tây Bắc, Việt Nam nói riêng.

Những kết quả nghiên cứu của luận án đã góp phần nâng cao nhận thức về vai trò, tầm quan trọng của việc ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi. Luận án cũng đã cung cấp những luận cứ khoa học, quan điểm, giải pháp nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật về ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện ở vùng Tây Bắc, Việt Nam.

Từ những kết quả nghiên cứu nêu trên, tác giả mong muốn góp phần nâng cao chất lượng hoạt động ADPL trong ĐTVA nói chung, đặc biệt hoạt động ADPL trong ĐTVA có bị can là người dưới 18 tuổi của Cơ quan CSĐT cấp huyện.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Lê Cẩm, Đỗ Văn Chiến (2020): “Bảo vệ quyền con người bằng pháp luật hình sự Việt Nam trong giai đoạn đương đại (Phần II - Kỳ năm)”, *Tạp chí Pháp luật về Quyền con người*, Số 2.
2. Đỗ Văn Chiến, Tào Thị Quyên (2023): “Biện pháp điều tra tố tụng đặc biệt: Những hạn chế, vướng mắc và hướng hoàn thiện”, *Tạp chí Nhân lực Khoa học xã hội*, số 05.
3. Đỗ Văn Chiến, Trần Thị Lan Anh (2023): “Hoạt động kiểm sát việc áp dụng các biện pháp điều tra tố tụng đặc biệt: hạn chế, vướng mắc và hướng hoàn thiện”, *Tạp chí Khoa học xã hội Việt Nam*, số 5.
4. Đỗ Văn Chiến, Trần Thị Lan Anh (2022): “Giữ người trong trường hợp khẩn cấp: Những hạn chế, vướng mắc và hướng hoàn thiện”, *Tạp chí Nhân lực Khoa học xã hội*, số 11.
5. Đỗ Văn Chiến (2023): “Vướng mắc trong xác định thời hạn áp dụng, hủy bỏ biện pháp điều tra tố tụng đặc biệt”, *Tạp chí Kiểm sát*, số 22.
6. Đỗ Văn Chiến, Nguyễn Hà Bích (2021): “Điều kiện đảm bảo cho hoạt động điều tra tố tụng đặc biệt”, *Tạp chí Kiểm sát*, số 07.
7. Đỗ Văn Chiến, Nguyễn Hà Bích (2021): “Xây dựng và phát huy sức mạnh thể trận lòng dân dưới ánh sáng nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội* số 128 (189).
8. Đỗ Văn Chiến, Nguyễn Hà Bích (2021): “Cơ sở pháp lý và thực tiễn của việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội* số 129 (190).
9. Đỗ Văn Chiến, Trần Thị Lan Anh (2022): “Áp dụng pháp luật Tố tụng hình sự trong tiếp nhận và kiểm tra, xác minh sơ bộ tố giác, tin báo về tội phạm của Công an cấp xã (kỳ I)”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội* số đặc biệt tháng 5.
10. Đỗ Văn Chiến, Trần Thị Lan Anh (2022): “Áp dụng pháp luật Tố tụng hình sự trong tiếp nhận và kiểm tra, xác minh sơ bộ tố giác, tin báo về tội phạm của Công an cấp xã (kỳ II)”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội* số đặc biệt tháng 6.
11. Đỗ Văn Chiến (2020): “Những yếu tố bảo đảm quyền của người bị bắt trong Tố tụng hình sự”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội* số đặc biệt tháng 8.
12. Đỗ Văn Chiến, Tào Trần Thị Lan Anh (2024): “Xử lý vật chứng trong điều tra vụ án hình sự - Những hạn chế, vướng mắc và hướng hoàn thiện”, *Tạp chí Giáo dục và xã hội*, số 157(218).